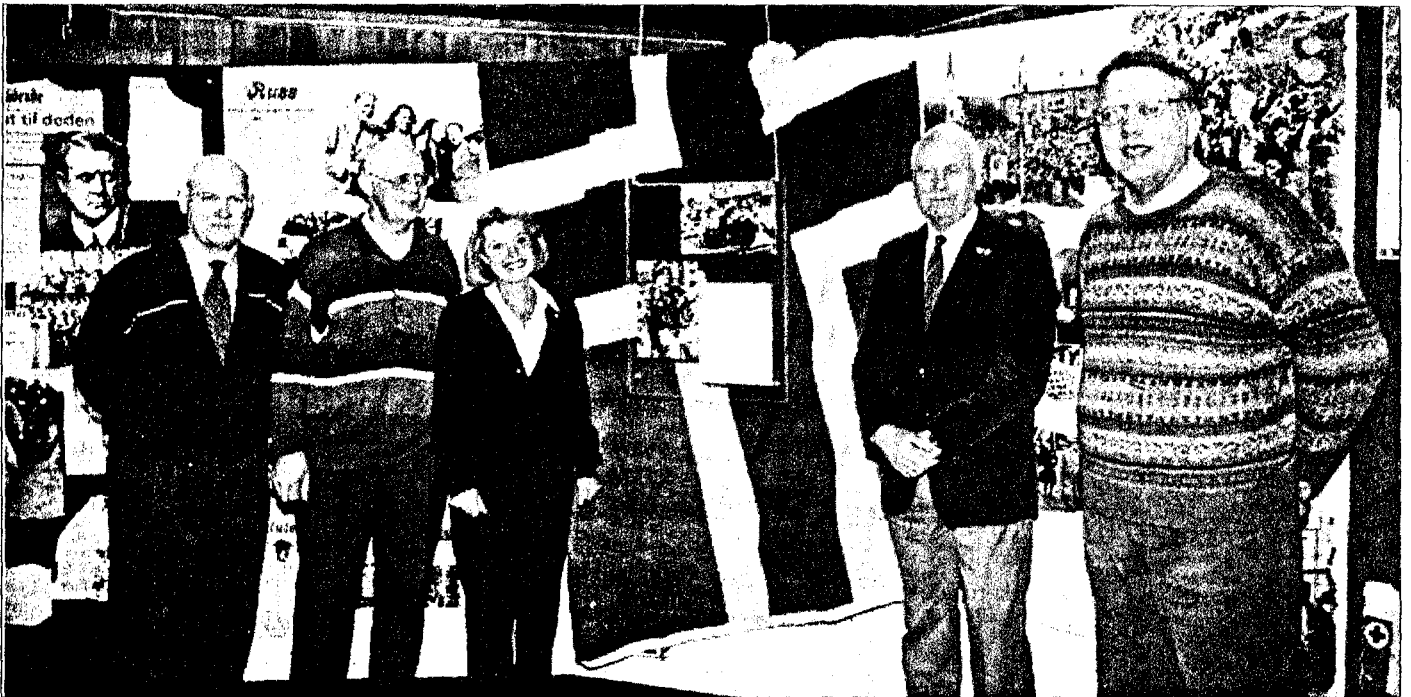

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie 2011

Treffpunkt

108434

FREDSUTSTILLING: Eivind Holm (fra venstre), Eivind Kolstad, Ragnhild Rivrud, Ragnar Pedersen og Kristian Fredrik Sætren presenterer utstillingen «Fredsglede» på Hedmarks museet.

FOTO: HANS BROX

Fredsglede MED ETTERTANKE

HAMAR: Fiskeskinnskoene, ertekaffen og b-såpa er på plass. Det samme er ullteppet med kulehull, containeren og fallskjermen. Men

HA: GEIR VESTAD

Nettopp kampen for å vinne ideologiene, gjennom ord og bilder, er da også et sentralt tema i utstillingen. For krigen ble ført på så mange plan, ikke bare med makt og vold, minner professor Ragnar Pedersen om. I så måte kan krigshistorien kaste lys også over dagens mediesamfunn og den snikende ondskapen i en del av de holdningsskapende krefter i dag, mener han.

OPPFØLGER

I forbindelse med 50-årsminnet for krigsutbruddet, hadde Hedmarks museet en svært godt besøkt utstilling om krigens hverdag, i stor grad vinklet på unger. Svært mange skoleklasser i distriktet besøkte den og mottok nær og konkret informasjon om okkupasjonen.

Og skolene har allerede vært på tråden for å komme til årets oppfølger, forteller Ragnhild Rivrud. I tillegg til utstillingen får ungene anledning til å prate med folk som selv kjenner krigen fra egne erfaringer, som vil være til stede som utstillingsvakter.

PERMANENT?

Opprinnelig var det Kristian Fredrik Sæ-

tren i Hedemarken Forsvarsforening som lanserte ideen til utstillingen for et par år siden. Og Forsvarsforeningen har deltatt aktivt i innsamlingen av materialet.

– Drømmen er at vi på sikt kan få en permanent utstilling av denne typen på Hedmarks museet, sier Sætren. – Svært mange mennesker er villige til å bidra til en slik utstilling, dersom museet vil.

ÅPNINGEN

Til åpningen søndag kveld vil professor Hans Fredrik Dahl stå for foredraget. «Den tyske okkupasjonen sett med en yngre historikers øyne» har han kalt sitt bidrag. Musikk blir besørgt av Hamar Brass Quintet.

Avslutningen skjer 14. mai med foredrag av generalmajor Bjørn Fredriksen, sjefen for DKØ. Undervegs vil det bli to temakvelder, 3. mai og 12. mai, der Per Øivind Sandberg og Egil M. Kristiansen vil intervju personer om deres opplevelser under okkupasjonen.

KRIG OG FRED

I utgangspunktet skal utstillingen være viet freden. – Men skal vi kunne fatte frihetens vesen, må vi også være villige til å sause krigen, som Ragnhild Rivrud sier.

Det er da heller ikke mye fredsglede over

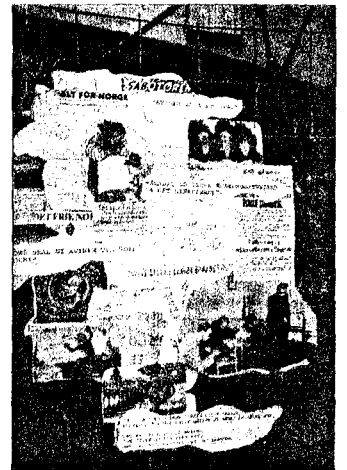
inngangspartiet; her er det rätt armeringsjern og grov piggråd som råder. Og allerede her møter vi propagandaen i kampen om opinionen, blant annet i form av nazistenes jonsokstevner på Domkirkeodden.

Hedmarks museet og Domkirkeodden spiller for øvrig ingen liten rolle i utstillingen; fra jonsokstevnet til fangeleiren på Martodden.

MEST GLEDE

Men mest dominerer naturlig nok gleden. De første reaksjonene oppleves gjennom samtidige fotografier, fanger frigis og vender hjem, og flagget heises påny. Men freden skaper også nye fanger; de norske nazistene arresteres. For også dette vanskelige med straff og hevn er noe som må reflekteres over i freds-jubileumsåret.

– Historisk er 50 år en veldig kort periode, sier Ragnar Pedersen. – Likevel er det store endringer som er skjedd. Vi ser hvor fort holdningene har skiftet fra solidaritets- og hjelpsomhetsamfunnet under krigen og de glade oppbyggingsårene etterpå, til det samfunnet vi har i dag. Slik har også de korte jubileene en stor betydning for å gi perspektiver på vår egen tid.

PROPAGANDA: Aviser og propaganda fra begge sider viser kampen om ideologi under krigen.

FOTO: HANS BROX